

ГЕОПОЛІТИЧНА СЛІПОТА БРЮССЕЛЯ ТА ІГРИ ПЕТЕРА МАДЯРА: ЧОМУ БЛОКУВАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ Є КАПІТУЛЯЦІЄЮ ПЕРЕД КРЕМЛЕМ

Віктор БЕДЬ

Науково-дослідний інститут стратегічних та політико-правових досліджень
Карпатського університету імені Августина Волошина

м. Ужгород · 19 липня 2026 року

Процес європейської інтеграції України давно перестав бути суто правовою чи економічною процедурою. Сьогодні це передова лінія геополітичного протистояння, на якій вирішується доля безпекової архітектури всього Заходу. Поки українська нація стримує повномасштабну навалу Російської Федерації, у брюссельських кулуарах тривають різного роду маніпуляції, що оголюють інституційну слабкість і дефіцит стратегічного мислення європейських лідерів.

Найнебезпечніше те, що зовнішній параліч підживлюють хронічна слабкість української дипломатії та системні прорахунки спецслужб у протидії російській агентурі.

Брюссельська пауза як подарунок агресору

Шлях України до Європейського Союзу (ЄС) знову штучно гальмується під процедурними приводами. 17 липня 2026 року Робоча група Ради ЄС з питань розширення (COELA) не змогла затвердити результати скринінгу за кластерами № 2 «Внутрішній ринок» і № 3 «Конкурентоспроможність та

інклюзивне зростання» для України та Молдови. Угорщина погодилася підтримати відповідне рішення лише для Молдови — і лише щодо кластера № 3. Інші держави-члени виступили проти роз'єднання двох переговорних треків, тож консенсусу не було досягнуто. [2]

Поки Росія щодня нищить українські міста та намагається підірвати європейську стабільність гібридними методами, інституційна машина ЄС демонструє дивовижну неспішність:

- до розгляду питання мають повернутися 22 липня — на останньому засіданні COELA перед літньою перервою;
- якщо рішення знову не буде ухвалено, наступне засідання робочої групи відбудеться лише 1 вересня. [2]

Станом на 19 липня для України відкрито два з шести переговорних кластерів: № 1 «Основи» — 15 червня та № 6 «Зовнішні відносини» — 14 липня 2026 року. Кластери № 2–5 залишаються закритими. [1] Отже, проблема полягає не у відсутності української готовності, а у здатності однієї держави-члена перетворювати технічні етапи розширення на інструмент політичного торгу.

Така інертність у час екзистенційної кризи — не просто бюрократія. Це втрата стратегічного часу, вигоду від якої отримує винятково агресор. Кожен тиждень зволікання зміцнює російську ставку на виснаження України та дискредитацію самої ідеї європейської солідарності.

Балканська ширма та угорський шантаж

Зміна влади в Будапешті не ліквідувала угорського вето. Петер Мадяр, який 9 травня 2026 року склав присягу прем'єр-міністра після перемоги партії «Тиса», позиціонувався як провідник проєвропейського перезавантаження Угорщини. Однак у питанні вступу України до ЄС він успадкував і продовжив роль головного внутрішнього блокувальника. [4]

19 червня Мадяр публічно заявив, що його уряд свідомо працював проти швидкого відкриття всіх переговорних кластерів для України, а такий крок нібито подав би «хибний сигнал» державам Західних Балкан. [5] Уже 23 червня Угорщина стала єдиною столицею, яка заблокувала надсилання спільного листа від імені всіх 27 держав-членів ЄС щодо подальшого відкриття кластерів для України та Молдови. [6]

14 липня Будапешт погодився лише на кластер № 6, залишивши закритими кластери № 2–5. Детальна хроніка переговорів свідчить: угорський уряд пов'язує український трек із власними політичними та фінансовими торгами з Брюсселем і питанням прав угорської меншини в Україні. [7]

Західні Балкани безумовно заслуговують на пришвидшення свого євроінтеграційного руху. Але багаторічна затримка одного регіону не може

бути кайданами для іншої держави, яка сьогодні кров'ю захищає безпеку Європи. Європа не виправляє стару несправедливість, створюючи нову.

Якими б не були задекларовані мотиви Петера Мадяра, практичний результат його політики бездоганно працює на Кремль: Україна довше залишається у сірій безпековій зоні, ЄС демонструє керованість через одноосібне вето, а Росія отримує додатковий час для війни, шантажу та дезінформації. Це не обов'язково доводить пряме виконання вказівок Москви; це доводить дещо не менш небезпечне — повний збіг політичного ефекту зі стратегічним інтересом Кремля.

Провал української дипломатії: аматорство проти професійних вовків

Чому Будапешт так легко нав'язує Києву темп гри на європейському полі? Частина відповіді лежить у площині кадрової безвідповідальності та катастрофічно низького професіоналізму української дипломатії на угорському напрямі.

21 грудня 2024 року Надзвичайним і Повноважним Послом України в Угорщині було призначено Федора Шандора. [8] Його офіційна біографія фіксує академічний, туристичний, громадський і незначний військовий досвід мобілізованого військовослужбовця в одному із закарпатських підрозділів територіальної оборони Збройних Сил України, але не кар'єру в дипломатичній службі. [9] У квітні 2026 року «Європейська правда» прямо констатувала відсутність у нього дипломатичного досвіду та плутанину навіть у деталях кадрової ієрархії Міністерства закордонних справ. [10]

Визнання незначного бойового досвіду в одному з підрозділів територіальної оборони чи наукового статусу не скасовує професійної оцінки. Ці чесноти не замінюють дипломатичної школи, знання переговорних механізмів ЄС, мережі контактів у політичних елітах і здатності вести жорстку кризову гру.

До держави, яка фактично тримає вето на один із найважливіших стратегічних напрямів України, потрібно було скерувати одного з найсильніших кризових дипломатів країни. Натомість Київ дозволив собі кадровий експеримент. Публічно переконливого результату немає: угорське блокування зберігається, а українська сторона не нав'язує власного порядку денного.

Коли на кону — європейське майбутнє держави, аматорство перестає бути екзотичним кадровим рішенням і стає загрозою національним інтересам. Якщо кадровий експеримент не дає результату в критичній точці, держава зобов'язана його припинити, а не прикривати патріотичною риторикою.

Спецслужби на паузі: російська агентура та церковне прикриття

Паралельно з дипломатичною слабкістю очевидним залишається системний провал у протидії наступальній гібридній війні Кремля. Сам Європейський Союз визнає, що Росія веде тривалі й скоординовані кампанії, які охоплюють диверсії, кібератаки, підлив критичної інфраструктури, втручання у виборчі процеси та інформаційні маніпуляції. [11; 12]

Отже, йдеться не про окремі «наративи», а про цілісну інфраструктуру впливу: дипломатичні та розвідувальні мережі, медіа, приватні структури, політичних посередників і локальних проксі. Москва не просто поширює брехню — вона формує середовище, у якому рішення на користь агресора починають видаватися «прагматичними», «процедурними» або «миротворчими».

Не менш небезпечний фронт діє всередині України. У 2023 році Державна служба України з етнополітики та свободи совісті дійшла висновку, що зміни до статуту Української Православної Церкви (УПЦ) від 27 травня 2022 року не розірвали її церковно-канонічного зв'язку з Російською Православною Церквою (РПЦ), а статус УПЦ як структурного підрозділу РПЦ залишився незмінним. [13] У 2025 році окреме державне дослідження виявило законодавчо визначені ознаки афілійованості Київської митрополії УПЦ з іноземною релігійною організацією — РПЦ, діяльність якої в Україні заборонена. [14]

Закон України № 3894-IX створив правову процедуру для припинення діяльності афілійованих релігійних організацій і водночас прямо застеріг, що його положення не можуть тлумачитися як обмеження свободи віросповідання. [15] Отже, проблема не у відсутності правових інструментів, а в повільності та непослідовності їх застосування.

Статистика Служби безпеки України не залишає місця для самообману. Станом на листопад 2025 року було розпочато 208 кримінальних проваджень щодо представників УПЦ МП, 78 фігурантів отримали підозри, 40 священнослужителів були засуджені до позбавлення волі, а серед фігурантів були 27 митрополитів та архиєпископів. За даними СБУ, окремі клірики виконували завдання російських спецслужб, використовували релігійні громади для вербування та виправдовували російську агресію. [16]

Заперечення колективної вини вірян не скасовує системного характеру загрози. Завдання держави — не переслідувати віру, а ліквідувати інституційні канали впливу держави-агресора, довести до кінця передбачені законом процедури, персонально притягнути винних до відповідальності та позбавити Москву можливості маскувати спецоперації під «захист релігійних свобод».

Допоки цей канал не нейтралізований усередині країни та на міжнародній арені, Кремль і далі використовуватиме його для дестабілізації України, дискредитації державної політики й тиску на західні суспільства.

Американський фактор: слабкість США за Трампа зобов'язує ЄС бути сильним

Особливої тривоги ці внутрішні та зовнішні вагання набувають на тлі політики Президента США Дональда Трампа та його адміністрації. Перекладання більшої частини безпекового тягаря на Європу вже не є теоретичним сценарієм. 26 січня 2026 року Генеральний секретар НАТО Марк Рютте заявив, що час, коли Сполученим Штатам Америки дозволяли нести значну частину спільного безпекового навантаження, «просто минув». [17]

1 травня 2026 року Вашингтон оголосив про виведення 5 тисяч американських військовослужбовців із Німеччини, а також розглядав подальші скорочення присутності в Європі. [18] Це прямий сигнал: роль США як автоматичної та безумовної безпекової парасольки більше не можна сприймати як даність.

За цих умов Європейський Союз мав би демонструвати максимальну жорсткість, суб'єктність і швидкість ухвалення рішень. Якщо Вашингтон стає непередбачуванишим, Брюссель зобов'язаний ставати сильнішим. Натомість ЄС дозволяє одній столиці паралізувати стратегічні рішення, а Міністерство закордонних справ України (МЗС) і українські спецслужби надто часто спостерігають за процесом замість того, щоб його ламати й переналаштовувати.

Геополітичне лідерство вимірюється не кількістю декларацій, а здатністю ухвалювати рішення в момент небезпеки. Саме цього Брюсселю сьогодні бракує.

Стратегічні імперативи: що необхідно зробити негайно?

Для виходу з геополітичного та безпекового тупика і Україна, і Європейський Союз мають діяти радикально та рішуче. Подальше затягування часу є формою капітуляції.

1. Для ЄС — демонтаж права одноосібного шантажу. Нинішня система розширення загалом спирається на одностайність держав-членів. [3] Брюссель повинен ініціювати реформу, яка скасує вимогу одностайності при відкритті та закритті окремих переговорних кластерів і глав, залишивши одностайність лише для фінального рішення про вступ. Саме такий підхід уже рекомендував Європейський парламент. [19] Жодна держава не може тримати в заручниках безпеку континенту. Український і

молдовський треки слід оцінювати окремо — за власними досягненнями, а не за логікою взаємного блокування.

2. Для України — тотальне перезавантаження дипломатії в Угорщині.

Офіційний Київ має невідкладно провести професійну оцінку роботи посольства та замінити кадровий експеримент кризовим дипломатом найвищого рівня на угорському напрямку. Робота в Будапешті вимагає не декоративних жестів, а щоденного високопрофесійного політичного, дипломатичного, правового, інформаційного й коаліційного пресингу.

3. Для українських спецслужб — ліквідація інституційних каналів російського церковного впливу.

СБУ, ДЕСС, прокуратура та інші профільні органи зобов'язані довести до кінця процедури, передбачені Законом № 3894-ІХ, прискорити судові процеси, персональне кримінальне переслідування та міжнародну комунікацію. Допоки афілійована з РПЦ так звана церковна інфраструктура зберігає організаційний ресурс, ворог матиме готовий канал внутрішнього впливу й зовнішньої дискредитації України.

Висновок

Для України та Європейського Союзу інтеграція українського, уже перевіреного війною безпекового й військового потенціалу в структури ЄС — питання виживання. Спроби Петера Мадяра прирівняти динаміку України, яка стікає кров'ю за європейські цінності, до уповільненого процесу на Західних Балканах — геополітичний абсурд.

Проте Київ не має права списувати все лише на зовнішні чинники. Поки ми не наведемо лад у власній дипломатії, не очистимо державний і релігійний простір від ворожих каналів впливу та не змусимо спецслужби діяти на випередження, Україну й надалі триматимуть у «передпокої» Європи.

Якщо 22 липня Євросоюз знову капітулює перед угорським вето й перенесе рішення на вересень, це стане спільною поразкою. Брюссель продемонструє свою слабкість перед Кремлем і Вашингтоном часів Дональда Трампа, а Київ пожне гіркі плоди власного кадрового та інституційного непрофесіоналізму.

Час дипломатичних реверансів, кадрових експериментів та інституційної сліпоти вичерпано.

Джерельна та фактологічна база матеріалу

Електронні ресурси подано з активними гіперпосиланнями; доступність перевірено станом на дату звернення.

1. Рада Європейського Союзу. «Enlargement: EU opens accession negotiations with Ukraine on external relations policies». *Consilium*, 14 липня 2026 року. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/07/14/enlargement-eu-opens-accession-negotiations-with-ukraine-on-external-relations-policies/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
2. «Європейська правда» / «Українська правда». «Угорщина заблокувала рух України й Молдови до відкриття нових переговорних кластерів». *Українська правда*, 17 липня 2026 року. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2026/07/17/8044621/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
3. Рада Європейського Союзу. «How EU enlargement works». *Consilium*, останній перегляд — 4 листопада 2025 року. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/how-enlargement-works/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
4. Gergely Szakacs. «Magyar sworn in as Hungary's prime minister on promises of change». *Reuters*, 9 травня 2026 року. URL: <https://www.reuters.com/world/magyar-sworn-hungarys-prime-minister-promises-change-2026-05-09/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
5. «Європейська правда» / «Українська правда». «Hungarian PM says he worked against Ukraine's EU accession progress and claims Orbán was once pro-Ukraine». *Ukrainska Pravda*, 19 червня 2026 року. URL: <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/06/19/8040229/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
6. «Європейська правда» / «Українська правда». «Hungary blocks opening of remaining negotiating clusters in Ukraine and Moldova's EU accession talks». *Ukrainska Pravda*, 23 червня 2026 року. URL: <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/06/23/8040790/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
7. Сергій Сидоренко. «Чого хоче Угорщина. Все про переговори з ЄС, угорське вето та відкритий шостий кластер». *Європейська правда*, 14 липня 2026 року. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/07/14/7241566/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
8. Президент України. «Указ № 876/2024 «Про призначення Ф. Шандора Надзвичайним і Повноважним Послом України в Угорщині»». *Офіційне інтернет-представництво Президента України*, 21 грудня 2024 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8762024-53281> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
9. Посольство України в Угорщині. «Fedir SHANDOR». *Офіційний сайт Посольства України в Угорщині*, без дати. URL: <https://hungary.mfa.gov.ua/en/governance/shandor-fedir> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
10. Anton Filippov. «What to expect from Hungary's new government: key takeaways from Ambassador Shandor's interview». *European Pravda*, 17 квітня 2026 року. URL:

- <https://www.eurointegration.com.ua/eng/news/2026/04/17/7235651/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
11. European External Action Service. «Information Integrity and Countering Foreign Information Manipulation & Interference (FIMI)». *EEAS*, 2026. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/information-integrity-and-countering-foreign-information-manipulation-interference-fimi_en (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 12. Рада Європейського Союзу. «Russia's hybrid activities: EU sanctions». *Consilium*, 2026. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions-against-russia-hybrid-threats/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 13. Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. «Висновок релігієзнавчої експертизи Статуту про управління Української Православної Церкви на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом». *ДЕСС*, 31 січня 2023 року. URL: <https://dess.gov.ua/vysnovok-relihiieznachoi-ekspertyzy-statutu-pro-upravlinnia-upc/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 14. Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. «Результати дослідження щодо наявності ознак афілійованості Київської митрополії Української Православної Церкви». *ДЕСС*, 8 липня 2025 року. PDF-документ. URL: <https://dess.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/Doslidzhennia-KM-UPTS-2.pdf> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 15. Верховна Рада України. «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій: Закон України № 3894-IX». *Законодавство України*, 20 серпня 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3894-20> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 16. Радіо Свобода. «СБУ: з лютого 2022 року відкрили понад 200 проваджень щодо кліриків УПЦ (МП), 40 з них засуджені до ув'язнення». *Радіо Свобода*, 10 листопада 2025 року. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-sbu-rozsliduvannya-svyashchennyky-upts-mp/33586113.html> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 17. Mark Rutte. «Remarks by NATO Secretary General Mark Rutte at the meeting of the European Parliament's Committee on Security and Defence». *NATO*, 26 січня 2026 року. URL: <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/transcripts/2026/01/26/remarks-by-nato-secretary-general-mark-rutte-at-the-meeting-of-the-european-parliaments-committee-on-security-and-defence> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 18. Reuters. «US withdrawing 5,000 troops from Germany, US officials say». *Reuters*, 1 травня 2026 року. URL: <https://www.reuters.com/world/us-withdrawing-5000-troops-germany-us-officials-say-2026-05-01/> (дата звернення: 19 липня 2026 року).
 19. Європейський парламент. «Recommendation of 23 November 2022 concerning a new EU strategy for enlargement». *EUR-Lex*, 23 листопада 2022 року. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal->

<content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52022IP0406> (дата звернення: 19 липня 2026 року).